

СТАНДАРТИ В ПРОЄКТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ: МАРКЕТИНГОВІ ІННОВАЦІЇ ТА ЗМІНИ В МЕТОДОЛОГІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

*Школяр С.П., Шпильовий В.Д., Бабенко І.В.
Полтава, Україна*

Еволюція стандартів в сфері управління проектною діяльністю відбувається на тлі глобалізаційних процесів та розвитком технологічних інновацій, що передбачає впровадження уніфікованих підходів, принципів та методології [1]. Розглядаючи основні міжнародні стандарти у сфері управління проектами такі як "A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide)", розроблений Project Management Institute (PMI) та "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation (P2M)", розроблений Project Management Association of Japan (PMAJ), слід зазначити, що обидва відіграють ключову роль у формуванні глобальних практик управління проектною діяльністю, проте водночас мають істотні відмінності у підходах до управління проектною діяльністю.

Порівняльний аналіз PMBOK Guide та P2M з метою виявлення їх основних відмінностей та спільних рис дозволяє виявити тенденції маркетингові інновації та зміни в методології цих основних стандартів в сфері управління проектною діяльністю та бізнес-процесів, дозволяє дати оцінку впливу кожного зі стандартів на ефективність управління інноваційними проектами та програмами, враховуючи специфіку сучасного динамічного бізнес-середовища. Виявлені тенденції, чітко розуміння ключових відмінностей та спільних рис стандартів PMBOK Guide і P2M мають важливе значення для практиків, які прагнуть оптимізувати бізнес-процеси своєї діяльності.

Слід відмітити, що PMBOK Guide 5th Edition та більш ранніх редакцій встановлює основу управління проектами. В ній поділяється сфера управління проектом на групи процесів та області знань, наголошуючи на значенні процесного підходу. Проте редакція PMBOK Guide 7th Edition акцентує звою увагу на гнучкості, стійкості та цінності для заінтересованих сторін, впроваджуючи принципи управління проектами, зазнає значної переорієнтації з процесного підходу на принципи та домени управління проектами. Тобто аналізуючи маркетингові інновації та зміни в методології від PMBOK Guide 5th до 7th Edition, можна побачити зсув від жорсткої структури до більш гнучкого та принципного підходу, в якому адаптивність та здатність швидко реагувати на зміни в умовах невизначеності стають ключовими. Отже, PMBOK Guide 7th Edition від PMI представляє собою значний відхід від традиційного процесно-орієнтованого підходу попередніх видань, він зосереджує увагу на цінностях, які проєкт має принести зацікавленим сторонам. Дане видання передбачає більшу адаптивність і гнучкість як відгук на швидко змінюване проєктне бізнес-середовище.

Сьогодні PMBOK Guide 7th Edition представляє собою сучасний погляд на управління проектами, акцентуючи на адаптивності, принципах та доменах замість жорстких процесів і процедур, і, як зазначалося раніше [1],

має наступні ключові елементи: принципи, що включають створення цінності, системне мислення, лідерство, співпрацю тощо; аспекти, необхідні для ефективного управління проектами такі як стратегія, бізнес, заінтересовані сторони, команда, життєвий цикл проекту, планування, роботи проекту, доставка, вимірювання; розширення поняття методологій управління проектами, що містять різні моделі як традиційні, так і адаптивні, гібридні; важливість системного мислення в управлінні проектами; адаптивність в управлінні проектами та гнучкість у виборі підходів і практик; етика та професійна відповідальність.

В цілому PMBOK Guide 7th Edition є сучасним поглядом на управління проектами та відображає зростаючу потребу в професіоналах з широким баченням і здатністю адаптуватися до змінюваного навченого суспільства, наголошуючи на важливості інновацій, системного мислення та взаємодії між різними компонентами для успішного управління проектами та програмами.

Порівняльний аналіз стандартів управління проектами "A Guidebook of Program & Project Management for Enterprise Innovation" різних років видань та різних редакцій PMBOK Guide, свідчить про наступне: управління проектами та програмами є динамічною дисципліною, що розвивається залежно від змін у технологіях, бізнес-потребах та методологіях; найефективніші методи та практики, що були розроблені або вдосконалені з часом; перехід від 5-ї редакції до 7-ї відображає зміну фокусу на більш гнучке та адаптивне управління проектами; маркетингові інновації та зміни в методології стандартів сприяє неперервному професійному розвитку фахівців у галузі управління проектами та програмами; застосування актуальних підходів та методик з різних стандартів підвищує ефективність управління проектами та програмами; адаптація до глобальних трендів та змін у світі допомагає зрозуміти як стандарти відповідають на ці зміни та як їх можна ефективно інтегрувати в локальні практики.

Слід описати ключові відмінності між цими двома стандартами (табл.1).

Таблиця 1

№	Характеристики	Стандарт	
		P2M	PMBOK Guide
1	Орієнтація та фокус	зосереджений на інтеграції інновацій у процеси управління проектами та програмами	надає загальноприйнятий набір термінології та стандартів для управління проектами
		підкреслює важливість стратегічного бачення, інновації та створення цінності для підприємств	фокусується на процесах, областях знань і практиках, які є необхідними для ефективного управління проектами

2	Структура та компоненти	включає комплексний підхід, що охоплює не тільки управління проектами, але й програмами	організований навколо областей знань та груп процесів, що включають ініціацію, планування, виконання, моніторинг та контроль, та закриття проекту
		поділяється на кілька ключових секцій, включаючи управління проектами, програмами та сегментами проєктного управління, з акцентом на інновації та створення цінності	надає детальний опис кожного процесу та його взаємозв'язків
3	Методологічний підхід	надає більш гнучкий і адаптивний підхід, що дозволяє інтегрувати різноманітні методики управління проектами та програмами з метою впровадження інновацій та нових технологій	зосереджується на стандартизації процесів управління проектами, надаючи чіткі рекомендації та найкращі практики, які можуть бути застосовані в різних галузях та проєктах
4	Цільова аудиторія	звертається до ширшого кола фахівців, включаючи керівників проєктів та програм, інноваційних менеджерів та вищого керівництва, які прагнуть інтегрувати інноваційні підходи в управління своїми проєктами та програмами	є довідником для керівників проєктів у різних сферах, які шукають стандартизовані процеси та практики для підвищення ефективності управління проєктами

Не зважаючи на те, що стандарти P2M та PMBOK Guide представляють два різних підходи до управління проектами та програмами, кожен з яких має свої унікальні особливості та акценти. Вони відіграють важливу роль у сфері управління проектами, пропонуючи різні перспективи та інструменти для досягнення успіху в проєктах та програмах, бізнес-процесах. Вибір між P2M та PMBOK Guide залежить від конкретних потреб проєкту, бізнес-середовища, організаційної культури та стратегічних цілей організації. Отже, маркетингові інновації та зміни в методології стандартів у проєктному управлінні відображає ширший тренд у бізнесі та технологіях: перехід від ієрархічних, жорстко визначених процесів до більш адаптивних, гнучких та принципово орієнтованих підходів.

Список використаних джерел:

1. Шпильовий В.Д., Школяр С.П. Еволюція основних міжнародних стандартів в сфері управління проектною діяльністю інноваційних систем. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 146–151. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23136>